

ALGEMENE INFORMATIE OVER HET SPERMADONORSCHAP.

Door middel van de navolgende informatie hopen wij u enig inzicht te geven in de problematiek van ongewenste kinderloosheid en u in te lichten over de gang van zaken rond het spermadonorschap.

Het probleem:

Ongewenste kinderloosheid lijkt in onze maatschappij voor de buitenwereld niet zo dramatisch als in sommige andere culturen. Ongewenste kinderloosheid komt voor en is voor vele paren een groot probleem. Omdat zij dit probleem over het algemeen voor zich houden merkt de omgeving dit meestal niet op.

Schattingen geven aan dat bij ongeveer 10% van de paren die kinderen wensen, een zwangerschap (soms tijdelijk) uitblijft. Hoewel de mogelijkheden voor deze groep door de vooruitgang van kennis op het gebied van de onvruchtbaarheid zeker toenemen, is voor een aantal paren kunstmatige inseminatie met donorzaad de enige mogelijkheid om hun kinderwens in vervulling te laten gaan. Ook door lesbische vrouwen wordt in toenemende mate een beroep gedaan op een spermabank om hun kinderwens in vervulling te doen gaan.

Helaas bestaan er lange wachtlijsten met wachttijden van een jaar, soms zelfs langer. Deze wachttijden worden uitsluitend bepaald door een geweldig tekort aan spermadonoren.

De wet Donorgegevens kunstmatige bevruchting

Sinds 28 mei 2002 is de "Wet Donorgegevens Kunstmatige Bevruchting" van kracht. Deze wet regelt dat, bij donorinseminaties uitsluitend nog gebruik gemaakt mag worden van zaad van donoren waarvan de identiteit (desgewenst) op latere leeftijd (16 jaar) aan het kind kenbaar gemaakt moet kunnen worden (niet-anonieme donoren). De identiteitsgegevens van de donoren en de vrouwen bij wie een kind is verwekt worden door het ziekenhuis aan de Stichting Donorgegevens Kunstmatige Bevruchting aangeleverd. Deze Stichting draagt zorg voor de registratie van donor- en patiëntgegevens en zal later bemiddelen indien het kind geïnformeerd wenst te worden over de identiteit van – of contact wenst te hebben met - de donor. De huisarts van het kind kan inzage krijgen in de medische gegevens van de donor die van belang kunnen zijn voor de gezonde ontwikkeling van het kind.

Het kind krijgt vanaf de leeftijd van 12 jaar recht op inzage in het donorpaspoort. Een donorpaspoort is een document waarin de donor een aantal persoonlijke gegevens heeft ingevuld betreffende opleiding, werk, gezinssituatie en motivatie voor het donorschap. Er worden geen identiteitsgegevens zoals naam, adres en geboortedatum in vermeld. Dit donorpaspoort is speciaal bestemd voor het kind, maar ouders hebben ook vóór het 12^e jaar van het kind recht op inzage in het donorpaspoort. Vanaf de leeftijd van 16 jaar kan het kind een verzoek indienen om geïnformeerd te worden over de identiteit van de donor. Alleen als de donor zeer zwaarwegende redenen heeft om zijn identiteit niet prijs te geven dan kan dit geweigerd worden.

Het donorschap :

Een zekere vorm van idealisme bij een spermadonor is gewenst. U moet bereid zijn om een ander paar te helpen. Het meest geschikt als spermadonor zijn gezonde mannen tussen de 22 en 45 jaar met een monogaam seksueel leven (een vaste relatie).

Veel paren vertellen hun kind dat zij door middel van een donor verwekt zijn. Dit geldt zeker voor lesbische stellen. Dit zal ertoe kunnen leiden dat het kind op latere leeftijd de behoefte zal voelen om contact te hebben met de donor. Het niet-anonieme donorschap houdt in dat u toestemming geeft om later eventueel bekend gemaakt te worden bij het kind. Nadrukkelijk wordt opgemerkt dat de donor geen recht heeft op contact met het kind. Ook krijgt de donor geen informatie over de identiteit van de vrouwen die zwanger geworden zijn met zijn zaad. Ook de ouders worden niet geïnformeerd over de identiteit van de donor. Het niet-anonieme donorschap is uitsluitend bedoeld om het kind op oudere leeftijd in staat te stellen contact te hebben met de donor, indien gewenst. Het is belangrijk dat u zich

realiseert dat er een grote kans is dat er over zo'n 20 jaar, kinderen zijn die kennis willen maken met hun donor. In dit opzicht strekken de consequenties van het spermadonorschap zich tot ver in de toekomst uit! Een spermadonor kan overigens *nooit* juridisch/ financieel aansprakelijk gesteld worden voor een kind dat via een spermabank is verwekt.

Het aantal zwangerschappen, dat m.b.v. donorinseminatie wordt verkregen, mag niet meer dan 25 bedragen, dit i.v.m. de kans dat genetisch verwante, halfbroers en halfzusters, kinderen met elkaar zouden kunnen krijgen zonder dit te weten. In een dergelijke relatie is nl. de kans op aangeboren afwijkingen bij deze kinderen verhoogd

Het is daarom te overwegen een kleiner aantal kinderen dan 25 af te spreken. Tijdens het eerste gesprek zal dit met u worden besproken.

In onze organisatie is de identiteit (naam, adres etc.) bij twee personen bekend te weten: de gynaecoloog of de fertilitateitsarts bij wie u voor het eerste gesprek komt (dr. F. Broekmans, dr., N.S.Macklon, drs.M.Kortman, drs.F.Prak of dr. P. van Zonneveld) en de secretaresse. Tijdens het intakegesprek krijgt u van ons een pasje met een codenummer. Alle verdere contacten (sperma- en bloedonderzoek) vinden onder deze code plaats.

De personen waar u mee te maken zult krijgen, zijn slechts op de hoogte van uw codenummer. Al uw gegevens voorzien van codenummer zullen apart buiten de ziekenhuis administratie bewaard worden. Buiten de bovengenoemde Stichting zullen uw gegevens aan geen enkele andere instantie worden aangeleverd.

Uw gegevens zullen bewaard blijven, zodanig dat uw code/naam gekoppeld blijft aan de identiteitsgegevens van de vrouwen bij wie het kind verwekt is. U bent er zelf verantwoordelijk voor dat adreswijzigingen aan de Stichting gemeld worden.

Mocht u onverhoopt komen te overlijden dan is het ook belangrijk dat wij dit weten en is het in dit opzicht goed als er iemand in uw omgeving op de hoogte is van uw spermadonorschap.

Donorpaspoort

Aan de donor zal gevraagd worden een donorpaspoort in te vullen. Het donorpaspoort is primair bedoeld om een kind desgewenst later enig inzicht te geven in de sociale achtergrond van zijn/haar biologische verwekker. Het betreft een vragenlijst waarin gegevens worden ingevuld over uw sociale achtergrond en motivatie om donor te worden. Het donorpaspoort bevat géén gegevens over uw identiteit.

Vooronderzoek spermadonorschap:

Het vooronderzoek bestaat uit drie onderdelen:

1. intakegesprek door de gynaecoloog: hierin worden zaken besproken betreffende motivatie, aantal te verwekken kinderen, risico op seksueel overdraagbare aandoeningen en praktische gang van zaken.
2. Indien u besluit spermadonor te worden dan kan direct in aansluiting aan het eerste gesprek een zaadmonster bij het laboratorium ingeleverd worden. Tevens wordt dan ook bloedonderzoek op seksueel overdraagbare aandoeningen afgenomen.
3. Indien het zaadonderzoek (ook na invriezen en ontdooien) goed is en ook de bloedtesten zijn goed dan wordt er een afspraak gemaakt met een erfelijkheidsdeskundige die aan de hand van uw stamboom en familiegeschiedenis een inschatting maakt naar het vóórkomen van erfelijke aandoeningen.

Iedere donor wordt onderzocht op seksueel overdraagbare aandoeningen (AIDS, Chlamydia, gonorrhoe, syphilis, hepatitis B en C, HTLV I en II) Dit vindt plaats door middel van halfjaarlijks bloed- en spermaonderzoek tot 6 maanden na de laatste donatie. Deze laatste test is absoluut essentieel: een volledig vat met hierin het zaad van tientallen donoren kan pas vrijgegeven worden voor gebruik als alle hierin aanwezige donoren 6 maanden na hun laatste donatie getest zijn. **Het is voor ons en onze patiënten van essentieel belang dat een donor betrouwbaar is in het maken en nakomen van de (test) afspraken.**

Een sperma monster wordt pas gebruikt als na uitslag van deze testen zeker is dat er geen ziekten aanwezig zijn. Omdat deze testen een aantal malen herhaald moeten worden alvorens het zaad vrijgegeven kan worden dient het zaad ingevroren te worden.

Lang niet altijd blijkt het zaad hier geschikt voor te zijn. Als het zaad niet invriesbaar is betekent dit meestal niet dat de donor onvruchtbaar is; het betekent slechts dat het niet geschikt is voor gebruik bij een spermabank.

Wij verwachten dat u ons doorgeeft indien er zich de mogelijkheid heeft voorgedaan dat er tijdens een donatieperiode een besmetting met een seksueel overdraagbare aandoening kan hebben plaats gevonden (d.w.z onbeschermde seksuele contacten van de donor of zijn partner) Er zal dan extra onderzoek plaats vinden en uw donatie zal apart van de andere donaties worden opgeslagen tot de uitslag van de testen bekend is. Op deze manier hopen wij te voorkomen dat een heel vat met daarin het zaad van tientallen donoren vernietigd moet worden.

Als de resultaten van de vooronderzoeken gunstig zijn uitgevallen, zult u één keer per 4 à 6 weken een afspraak krijgen om sperma in ons laboratorium af te staan. De afspraken worden op **woensdag en donderdagmiddag tussen 16.30 en 18.30 uur** gepland. Twee keer per jaar zal er ook bloedonderzoek verricht worden. Dit gedurende \pm 1 à 2 jaar.

Niet geschikt als donor:

Mannen die:

- jonger zijn dan 21 of ouder dan 45 jaar
- regelmatig niet in staat zijn naar het ziekenhuis te komen voor donatie of testen, b.v. door drukke werkzaamheden of veelvuldig verblijf in het buitenland
- twijfelen of zij de consequenties van spermadonatie op lange termijn kunnen overzien en hanteren
- een verhoogd risico hebben op een seksueel overdraagbare aandoening:
 - regelmatig reizen in gebieden waar AIDS veel voorkomt
 - wisselende seksuele contacten hebben
 - in het recente verleden een seksueel overdraagbare aandoening hebben gehad
 - in het verleden intraveneus drugs hebben gebruikt

worden niet geschikt geacht als spermadonor.

Aanmelding:

Als u voor het spermadonorschap voelt kunt u zich aanmelden via het volgende e-mail adres: spermadonor@umcutrecht.nl onder vermelding van uw naam adres en tel. nummer waar u overdag bereikbaar bent. U krijgt dan het "vragenformulier voor spermadonoren" toegestuurd. Aan de hand van dit formulier wordt bepaald of het voor u zinvol is door te gaan in de procedure. In dat geval wordt u uitgenodigd voor een intake gesprek bij de gynaecoloog.

Wij hopen dat wij u voldoende hebben geïnformeerd en dat u een eventueel spermadonorschap in overweging wilt nemen.

Met vriendelijke groet,

Mevr. Drs. M. Kortman, gynaecoloog UMC Utrecht